

วารสาร นาคบุตรปริทรรศน์

Nakkhabut Paritat Journal

ISSN 3027-7779 (Online)

ปีที่ 18 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2569 Vol. 18 No. 1 January - April 2026

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา 1 หมู่ 4 ต.ท่าบัว อ.เมือง จ.นครราชสีมา 80280
Research and development institute Nakhon Si Thammarat Rajabhat University 1 Moo 4, Tha Ngio, Mueang, Nakhon Si Thammarat 80280

Received: October 15, 2025

Revised: March 31, 2026

Accepted: April 2, 2026

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา

The Relationship between School Administrators' Behaviors and Teachers' Performance
in Vocational Institutions under the Songkhla Provincial Vocational Education Office

นริศรา วายุภักดิ์

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ*

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

*ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author) E-mail: rungchatchadaporn@tsu.ac.th

Narisara Wayupak

Rungchatchadaporn Vehachart*

Faculty of Education, Thaksin University

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาการปฏิบัติงานของครู และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน วิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2568 จำนวน 260 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane และสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดสถานศึกษา จากนั้นใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลาก เครื่องมือการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 39 ข้อ ประกอบด้วยคำถาม 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการจูงใจ 2) ด้านการเป็นผู้นำ 3) ด้านการตัดสินใจ 4) ด้านการติดต่อสื่อสาร 5) ด้านการมุ่งความสำเร็จ ตอนที่ 3 แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครู จำนวน 36 ข้อ ประกอบด้วยคำถาม 3 ด้าน ดังนี้ 1) การปฏิบัติหน้าที่ครู 2) การจัดการเรียนรู้ 3) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) การปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษากับ การปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = .832^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: พฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษา; การปฏิบัติงานของครู; ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและการปฏิบัติงานของครู

Abstract

This research aimed to: 1) examine the behavior of school administrators, 2) investigate the performance of teachers, and 3) analyze the relationship between school administrators' behaviors and teachers' performance in vocational colleges under the Songkhla Provincial Vocational Education Office. The sample consisted of 260 teachers from vocational colleges in the 2025 academic year. The sample size was determined using Taro Yamane's formula. Stratified random sampling based on school size was employed, followed by simple random sampling using a lottery method. The research instrument comprised three parts: Part 1 included general information about the respondents (5 items); Part 2 was a five-point Likert scale questionnaire on school administrators' behaviors (39 items), covering five dimensions: motivation, leadership, decision-making, communication, and achievement orientation; and Part 3 was a five-point Likert scale questionnaire on teachers' performance (36 items), covering three dimensions: teaching responsibilities, instructional management, and relationships with parents and the community. The statistical methods used to analyze the data included frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient.

The research findings revealed that: 1) school administrators' behaviors under the Songkhla Provincial Vocational Education Office were at a high level overall and across all dimensions; 2) teachers' performance under the Songkhla Provincial Vocational Education Office was at a high

level overall and across all dimensions; and 3) there was a strong positive correlation between school administrators' behaviors and teachers' performance under the Songkhla Provincial Vocational Education Office, $r = .832, p < .01$.

Keywords: School administrator behavior; Teacher performance; Relationship between teacher behavior and performance

บทนำ

สถานการณ์โลกในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ ต้องเร่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพในการแข่งขันและสามารถปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในฐานะกลไกหลักในการพัฒนาคุณภาพคนและสังคมให้สอดคล้องกับบริบทโลกที่เปลี่ยนแปลง โดยนโยบายระดับชาติของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2565) ได้เน้นย้ำถึงความจำเป็นในการยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืน (Setthakit, 2022) อย่างไรก็ตาม สภาพการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในปัจจุบันยังคงเผชิญกับปัญหาโดยเฉพาะด้านคุณภาพผู้เรียนและประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2565) พบว่าคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนยังอยู่ในระดับต่ำกว่ามาตรฐานที่คาดหวัง (Office of the Vocational Education Commission, 2022) นอกจากนี้ รายงานของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (พ.ศ. 2566) ยังสะท้อนให้เห็นว่าครูมีภาระงานสูง ส่งผลให้ครูไม่สามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ ปัญหาดังกล่าวสะท้อนถึงข้อจำกัดเชิงระบบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา ซึ่งมีความเชื่อมโยงโดยตรงกับบทบาทและพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กร (Office of the Vocational Education Commission, 2023)

ในบริบทของจังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของภาคใต้ตอนล่างและมีสถานศึกษาอาชีวศึกษาจำนวนมาก การยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานยังมีความสำคัญมากขึ้น (Kaentho, & Wannasri, 2025) กล่าวไว้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีพฤติกรรมผู้นำที่เหมาะสม ทั้งด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ การสื่อสาร การสร้างแรงจูงใจและการสนับสนุนการทำงานของครูอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลลัพธ์ต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง

ดังนั้น การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากจะช่วยให้เข้าใจถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของครู และสามารถนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง (Uballi, 2023) กล่าวว่าการส่งเสริมศักยภาพครูลดอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และยกระดับคุณภาพการศึกษาอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงานในอนาคต อันจะนำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และความก้าวหน้าของประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครู พนักงานราชการครู และครูอัตราจ้าง วิทยาลัยในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2568 รวมทั้งหมด 10 แห่ง มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 741 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครู พนักงานราชการครู และครูอัตราจ้าง วิทยาลัยในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2568 จากจำนวนสถานศึกษาทั้งหมด 10 แห่ง มีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 741 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 260 คน โดยใช้การเทียบตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane จากนั้นการสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) โดยกำหนดชั้นตามขนาดของสถานศึกษา ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ และจัดจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นตามสัดส่วนของประชากร เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนที่เหมาะสมของประชากรในแต่ละกลุ่มจากนั้น ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก เพื่อคัดเลือกครูในแต่ละสถานศึกษาตามจำนวนที่กำหนดไว้ในแต่ละชั้น จนครบจำนวน 260 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ .98 และด้านการปฏิบัติงานของครู เท่ากับ .97

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 1 ชุด โดยออกแบบ คำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) คือ 5 = มากที่สุด, 4 = มาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย และ 1 = น้อยที่สุด

การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิและได้รับการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้วิธีการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลการวิเคราะห์พบว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .99 แสดงว่าเครื่องมือวิจัยมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงได้

กระบวนการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือรับรองและแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามจำนวน 260 ชุด ได้รับคืนครบ 260 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ก่อนนำข้อมูลที่ตรวจสอบแล้วไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ยึดหลักปฏิบัติตามหลักจริยธรรมการวิจัยในคน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้ 1) วิเคราะห์ระดับพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 2) วิเคราะห์ข้อมูลผลการปฏิบัติงานของครู วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 3) วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู วิเคราะห์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ของเพียร์สัน (Pearson's Product Correlation Coefficient) และแปลผลระดับความสัมพันธ์ตามเกณฑ์ที่กำหนด

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากกลุ่มตัวอย่าง 260 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ในภาพรวมและรายด้าน

พฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาสงขลา	n = 260		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การจูงใจ	3.56	0.43	มาก
2. การเป็นผู้นำ	4.18	0.47	มาก
3. การตัดสินใจ	3.62	0.44	มาก
4. การติดต่อสื่อสาร	3.51	0.36	มาก
5. การมุ่งความสำเร็จ	3.52	0.36	มาก
รวม	3.68	0.29	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า พฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมมากที่สุดอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การเป็นผู้นำ รองลงมาคือ ด้านการจูงใจและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการติดต่อสื่อสาร

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติงานของครู วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากกลุ่มตัวอย่าง 260 คน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การปฏิบัติงานของครู ในภาพรวมและรายด้าน

การปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา	n = 260		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การปฏิบัติหน้าที่ครู	3.68	0.31	มาก
2. การจัดการเรียนรู้	4.03	0.29	มาก
3. ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน	3.97	0.35	มาก
รวม	3.89	0.28	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมมากที่สุดอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู ในภาพรวมและรายด้าน

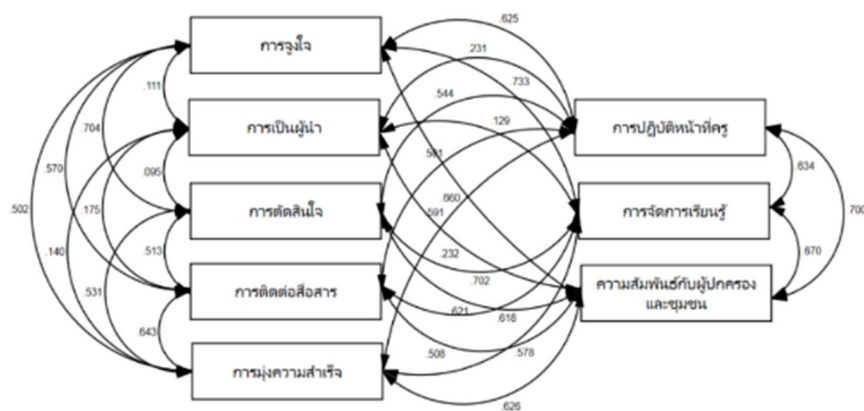
พฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษา	การปฏิบัติงานของครู (n = 260)			รวม
	การปฏิบัติหน้าที่ครู (Y_1)	การจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (Y_2)	ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน (Y_3)	
การจูงใจ (X_1)	.625**	.733**	.660**	.759**
การเป็นผู้นำ (X_2)	.231**	.129**	.232**	.227**
การตัดสินใจ (X_3)	.544**	.702**	.621**	.702**

พฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษา	การปฏิบัติงานของครู (n = 260)			รวม
	การปฏิบัติหน้าที่ครู (Y ₁)	การจัดเตรียมวัสดุ (Y ₂)	ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน (Y ₃)	
การติดต่อสื่อสาร (X4)	.591**	.618**	.508**	.643**
การมุ่งความสำเร็จ (X5)	.591**	.578**	.626**	.679**
ภาพรวม	.712**	.762**	.733**	.832**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = .832^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา สรุปผลได้ดังนี้

พฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก การปฏิบัติงานของครู พบว่า โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และรายด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การอภิปรายผล

1. พฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา มีทั้งความสามารถในการบริหารงาน ภาวะผู้นำ มนุษยสัมพันธ์ การสื่อสารที่ดี และยึดหลักคุณธรรม การกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางของสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีให้ครูและนักเรียน สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรทำงานอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อให้การบริหารโรงเรียนมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา มีผลอย่างมากต่อการปฏิบัติงานของครู ทั้งในด้านแรงจูงใจ การจัดสภาพแวดล้อม ภาวะผู้นำ การพัฒนาวิชาชีพ และความสัมพันธ์ภายในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับ (Kongsuwan, & Bunmeephiphit, 2023)

พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง สะท้อนให้เห็นถึงความตระหนักและการปฏิบัติหน้าที่ด้านภาวะผู้นำและการบริหารที่เหมาะสม ซึ่งมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจของครู โดยเฉพาะบทบาทสำคัญ ได้แก่ การเป็นผู้นำองค์กร การกำกับติดตามผล และการแก้ปัญหา สอดคล้องกับแนวคิดของ (Uballi, 2023) ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงถึงความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ด้านภาวะผู้นำและการจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยเมื่อพิจารณาตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งและประสบการณ์การทำงาน พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน ไม่พบความแตกต่างส่วนประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนก็อยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งและประสบการณ์ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียนพบว่ามีค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งยังพบว่าพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.794$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 โดยเฉพาะด้านการสร้างแรงจูงใจ การติดต่อสื่อสาร การตัดสินใจ และการกำหนดเป้าหมาย ซึ่งสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลได้ถึงร้อยละ 80.00 แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการบริหารมีบทบาทสำคัญต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ (Phosri, & Kammantakun, 2024) ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับระดับการเสริมสร้างพลังอำนาจในการทำงานของครูพลศึกษาที่อยู่ในระดับมากเช่นกัน อีกทั้งยังพบว่าพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเสริมสร้างพลังอำนาจของครูพลศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเฉพาะพฤติกรรมภาวะผู้นำที่มุ่งเน้นคนซึ่งมีความสัมพันธ์สูงสุดกับการเสริมสร้างพลังอำนาจของครูพลศึกษา ($r = .805$) สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของภาวะผู้นำที่มุ่งเน้นคนในการส่งเสริมศักยภาพและขวัญกำลังใจของครูพลศึกษาในสถานศึกษา

2. การปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือการปฏิบัติหน้าที่ครูการปฏิบัติงานครอบคลุมทั้งการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาตนเอง และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย โดยยึดหลักจรรยาบรรณวิชาชีพ การเป็นแบบอย่างที่ดี และการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (Damrih, 2023) กล่าวว่าการปฏิบัติงานของครูหมายถึงพฤติกรรมและกิจกรรมที่ครูดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงาน แม้ว่าครูแต่ละคนอาจแสดงพฤติกรรมแตกต่างกัน แต่ทั้งหมดสอดคล้องกับความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน สอดคล้องกับแนวคิด (Kaentho, & Wannasri, 2025) กล่าวว่า ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา เป็นพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานของครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมที่เหมาะสม เช่น การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การยกย่องชมเชย การชี้แนะแนวทางใหม่ ๆ การตัดสินใจที่เน้นประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ของงาน ซึ่งส่งผลให้ครู มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานสูงขึ้น นำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู โดยภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = .829^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Uballi, 2023) ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่าพฤติกรรม

การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.794$) และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ยังสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ และยังสามารถคล้อยกับงานวิจัยของ (Hirannithithamrong, 2025) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารกับประสิทธิผลการดำเนินงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม พบว่าพฤติกรรมการบริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการดำเนินงานเป็นทีมของครูในระดับสูง ($XtYt = .799$) และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .016 ทั้งนี้สอดคล้องกับวิจัยของ (Pensungnoen, & Namchawat, & Chaiyachok, 2024) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารกับการจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจูงใจในการปฏิบัติงานของครู โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.913 และสามารถอธิบายความผันแปรของพฤติกรรมผู้บริหารต่อการจูงใจในการปฏิบัติงานของครูได้ร้อยละ 88.80 ($R^2 = 0.888$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการทดสอบสมมติฐานยังพบว่า ทุกสมมติฐานมีความสอดคล้องและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมการบริหาร เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารงานของสถานศึกษา
2. สถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการปฏิบัติงานของครู เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติหน้าที่ของครู
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบภาวะผู้นำในมิติที่หลากหลาย เพื่อเปรียบเทียบอิทธิพลของภาวะผู้นำที่มีต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร
2. ควรศึกษารูปแบบและช่องทางการสื่อสารภายในองค์กร เพื่อให้เข้าใจถึงผลกระทบที่มีต่อความเข้าใจและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร
3. ควรศึกษาปัจจัยด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความมุ่งมั่นและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

References

- Damrih, W. (2023). Guidelines for Developing the Quality of Working Life of Civil Servant Teachers in the Nakhon Rangsit Network, under the Office of Pathum Thani Primary Educational Service Area 2. (in Thai)
- Hirannithithamrong, T. (2025). Factors of administrative behavior affecting the effectiveness of educational institutions under the Office of the Chonburi Primary Education Service Area 3. *STOU Education Journal*, 18(1), 113-126. (in Thai)
- Kongsuwan, J., & Bunmeephapit, P. (2023). The Role of School Administrators Affecting Teachers' Work Motivation in Schools under the Ratchaburi Secondary Educational Service Area Office. *Sirindhorn Review Journal*, 24(1), 284 – 297 (in Thai)

- Kaentho, C., & Wannasri, J. (2025). The relationship between the learning leadership of school administrators and the active learning management of teachers under the Phetchabun Secondary Educational Service Area Office. *Journal of Educational Administration and Educational Innovation*, 5(1), 10–22. (in Thai)
- Office of the Vocational Education Commission. (2023). *Annual Report 2022*. Bangkok: Office of the Vocational Education Commission. (in Thai)
- Phosri, N., & Kammantakun, W. (2024). The relationship between leadership behavior of school administrators and the empowerment of physical education teachers in schools under the Yasothon Educational Service Area Office. *Journal of Educational Administration, MSU Roi Et Campus*, 4(3), 213-227. (in Thai)
- Pensungnoen, P., & Namchawat, J., & Chaiyachok, A. (2024). Study of the relationship between school administrators' behaviors and teacher motivation at Phra Pathom Wittayalai School, Nakhon Pathom Province. *Journal of Nakhon Ratchasima College, Humanities and Social Sciences*, 18(2), 331–347. (in Thai)
- Setthakit, T. S. K. K. P. The 13th National Economic and Social Development Plan, B.E. 2565 (2022). *Summary of Key Points*. Draft of the 9th National Economic and Social Development Plan. (in Thai)
- Ubali, A. (2023). *Administrative behaviors of school administrators affecting the effectiveness of school administration under the Office of the Primary Educational Service Area1, Sakon Nakhon*. (Master of Thesis). Sakon Nakhon Rajabhat University, Graduate School, Educational Administration. (in Thai)

ผู้เขียน

นางสาวนริศรา วายุภักดิ์

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

เลขที่ 140 หมู่ที่ 4 ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมืองสงขลา สงขลา 90000

E-mail: 6719970030@tsu.ac.th

รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ

อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

เลขที่ 140 หมู่ที่ 4 ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมืองสงขลา สงขลา 90000

E-mail: rungchatchadaporn@tsu.ac.th

